

Samen voor Afrika

Een bijzonder Kamper initiatief

door Richard Boddeus

In 1985 werd het singletje *Samen*, gezongen door Artiesten voor Afrika, uitgebracht met het Kamper stadsfront op de achterkant. Wat doet een foto met de Bovenkerk en een witte Koornmarktspoort op een single waarvan de opbrengst naar het goede doel in Afrika gaat? Dit opmerkelijke feit vormde de aanleiding voor een speurtocht naar de geschiedenis achter het singletje.

Rinus van Warven

De zoektocht leidde naar de initiatiefnemer, theoloog Rinus van Warven. Rinus studeerde toentertijd in Kampen en was gegrepen door het lot van

NOS houdt interview met Rinus van Warven. Foto Freddy Schinkel.

Bijsluiter bij de single met advertenties van Kamper bedrijven. Collectie R. Steller.

het continent Afrika. Dit werelddeel kwam halverwege de jaren tachtig veelvuldig in het nieuws. Het uitzichtloos lijden van de bevolking door hongersnood en geweld bereikten de journaals en kranten. De hongersnood in Ethiopië leidde ertoe dat de Britse popmuzikanten Bob Geldof en Midge Ure in 1984 de Britse gelegenheidsgroep Band Aid op poten zetten. Tal van wereldberoemde artiesten als Phil Collins, Bono (leadzanger van U2), Sting, David Bowie en George Michael zongen *Do they know it's Christmas* naar de eerste plaats in de hitlijsten. Het succes kreeg een vervolg in Amerika, waar Harry Belafonte de eenmalige samenwerking USA for Afrika bedacht. Michael Jackson en Lionel Richie schreven *We are the world*. Ook hier gaf de crème de la crème van de toenmalige popscene, met onder andere Bob Dylan, Diana Ross, Bruce Springsteen, Tina Turner en Stevie Wonder, acte de présence. Zij scoorden een wereldwijde nummer 1-hit in de lente van 1985. De goed verkochte singles uit Engeland en Amerika moesten ook in Nederland een vervolg krijgen vond Van Warven. Een soortgelijk project bleek hier nog niet te bestaan. Alex van Millert en Gert Meyerink van de Kamper Zieken- en Bejaarden Omroep werden door Van Warven benaderd en vormden het stichtingsbestuur van Artiesten voor Afrika (AVA). Het drietal werd

Achterkant van de single.
Collectie R. Steller.

bijgestaan door producer Ron Groen uit Zwolle, gemeentevoorlichter Eduard Ehrhardt en acteur Piet Hendriks. Vanaf het begin was duidelijk dat de opbrengst gestort zou worden op giro 555 van Een voor Afrika.

Het begin

Vol enthousiasme ging het zestal aan het werk. Ron Groen en de uit *Sesamstraat* bekende acteur Hendriks belden tal van artiesten op die vanaf het begin hadden toegezegd mee te doen aan het project, onder wie Ben Cramer, Willem Duyn en Robert Paul en enkele acteurs, zoals IJf Blokker (Barend Servet) en de destijds mateloos populaire actrice Carry Tefsen uit de tv-hit *Zeg 'ns Aaa*.

Gemeentevoorlichter Eduard Ehrhardt zorgde ervoor dat het gemeentehuis opengesteld werd voor overleg en Van Warven ging met de pet rond bij de plaatselijke ondernemers in de Oudestraat. Als bedenker, voorzitter van AVA, aanspreekpunt en collectant kwam Van Warven tijdens de ronde in contact met Dries van der Vegt van drogisterij Poortenaar, bestuurslid van Stichting Promotie Kampen. Van der Vegt vond het idee zo mooi dat hij een lening toezegde van 17.000 gulden. Een aanzienlijk bedrag, want de totale

Artiesten in het stadhuis.
Foto Freddy Schinkel.

productiekosten bedroegen 30.000 gulden. Als tegenprestatie sierde een impressie van het bekende Kamper stadsfront uiteindelijk de achterkant van de hoes. Casinoclub de Mund schonk 1000 gulden. Het resterende bedrag kwam uit de collecte en de schenkingen.

Opname

Op vrijdag 21 juni startten de opnames van de single. In de Dutch Music Studio in Baarn van platenbans Chiel Montagne kwamen 42 bekende, maar vooral onbekende artiesten bijeen om het door Hans Contermans geschreven *Samen* op te nemen. De Engelse versie *Together* zou op de B-kant verschijnen. Kayak-oprichter Pim Koopman produceerde het nummer samen met Groen. Kamper fotograaf Ton Kruithof maakte de coverfoto met de artiesten in de nabijheid van de studio. Er was destijds commentaar dat niet de top van de Nederlandse artiesten deelnam aan de single. Grote namen uit die tijd, zoals Rob de Nijs, de Frank Boeijen Groep, Koos Alberts en Benny Neyman (die in de zomer van 1985 wekenlang in de top 40 stond met de nummer 1-hit *Waarom fluister ik je naam nog*) ontbraken.

Willem Duyn en Ben Cramer wonden zich daar behoorlijk over op. Cramer liet optekenen in het *Kamper Nieuwsblad*: 'Er zijn collega's die eerst vragen wie er allemaal meedoen. Bevalt het ze niet dan zeggen ze glashard: daar wil ik niet mee samenwerken.' Cramer vindt dat ook 35 jaar later nog steeds jammer. Zelf vond hij het geen bezwaar om deel te nemen. Hij had dat bovendien niet nodig voor zijn carrière: 'Ik deed dit voor Afrika. Punt uit.'

Single Samen door Artiesten
voor Afrika.
Collectie R. Steller.

Presentatie en promotie

De presentatie van de single moest uiteraard in Kampen plaatsvinden. Twaalf dagen na het wereldwijde succes van Live Aid, het grote concert ten bate van Afrika - wederom een initiatief van Bob Geldof - kwamen de Nederlandse artiesten naar de Kamper Ui(t)dag van 25 juli 1985. De eerste single werd overhandigd aan de voorzitter van het Nederlandse Rode Kruis, de heer G. Krayenhoff, in het bijzijn van burgemeester Kleemans, de landelijke media en uiteraard de artiesten.

De artiesten kregen een hartelijk welkom op het gemeentehuis en werden voorzien van een sober natje en droogje. Een optreden op de Plantage kon niet uitblijven. Daar kon de single direct gekocht worden, al dan niet voor-

zien van een of meerdere handtekeningen.

De verwachtingen waren hooggespannen. Na de successen in Engeland en Amerika moest het Nederlandse initiatief ook een groot succes worden. Dat werd het helaas niet. Het stukje vinyl bereikte de top 40 niet. Het stond slechts vier weken in de tipparade en bleef daar steken op de tiende positie. Of de afwezigheid van de Nederlandse topartiesten de reden was dat het singletje slechts een zeer bescheiden succes werd kan niet vastgesteld worden. Het heeft zeker niet meegeholpen. Wel zijn zanger Ben Cramer, gemeentevoorlichter Eduard Ehrhardt en bedenker Rinus van Warven het erover eens dat de plaat te weinig werd gedraaid. Van Warven denkt dat het kwam doordat de single niet op tijd klaar was als Nederlandse bijdrage voor Live Aid. Veel geld heeft het initiatief niet opgeleverd: de kosten werden terugverdiend en Stichting Promotie Kampen kreeg haar geld terug. De gemeente Kampen deed nog wel haar best door een stapel singles te kopen om ze vervolgens aan nieuwe inwoners van de gemeente te schenken.

Er kwam echter toch nog een onverwacht succes. Van Warven liep de in IJsselmuiden woonachtige klassiek pianist Matthijs Verschoor tegen het lijf. Die wilde wel met bevriende pianisten een langspeelplaat uitbrengen waarvan de opbrengsten ten goede kwamen aan het Child Alive-programma van het Rode Kruis. Dat werd wel een groot succes, zodat er toch nog enkele tienduizenden guldens konden worden overgemaakt om de kindersterfte in de derde wereld terug te dringen.

Tekst: *Samen* - Artiesten voor Afrika

*Samen, samen, samen verder gaan, want niemand die redt het alleen
Handen in elkander slaan, een vriend zijn voor iedereen*

Wie kan leven zonder brood, wie doorvecht uit liefde die wint

Want een wereld zonder nood, dat kan als je nu begint

Ik weet zeker dat er van af nu een heleboel verandert, ik kan makkelijk wat geven, jij hebt weinig ik heb veel

Ik weet zeker er is brood voor iedereen op deze aarde, het wordt tijd dat ik wat teruggeef dat ik samen met je deel

Dus samen gaan wij er stevig tegen aan, want geen hond redt het nog alleen

Laten we samen hand in hand gaan staan, een vriend zijn voor iedereen

Het wordt tijd dat mensen met elkaar de tranen willen drogen van elk kind dat huilt van honger, van elk mens waar ook vandaan

Het genoeg van het verdriet dat staat geschreven in de ogen van zovelen die verliezen in de strijd om het bestaan

*Samen samen samen verder gaan, want niemand die redt het alleen
Handen in elkander slaan, een vriend zijn voor iedereen*

Toch zijn overal nog mensen die het anders doen, en die veilig zitten ver van het gevaar, die alleen nog denken aan hun eigen geld of roem, maar we zullen er voor vechten met elkaar.

Medewerking werd verleend door de volgende artiesten: Arne Jansen, Donna Lynton, Piet Hendriks, Bram Biesterveld, Frits Lambrechts, Willem Duyn, Colin Young, Millionaires, Robert Paul, Carry Tefsen, Yvonne Valkenburg, Ria Valk, Arie Ribbens, Ijf Blokker, Gemma van Eck, Ben Cramer, Hannie, Tony Willé, Maywood, Helloïse, Deep River Quartet, Major Dundee Band, Nelleke, Sandy, Ivo Franklin en Frankie Boy.

Bronnen:

- *Kamper Nieuwsblad* 25 april 1985, 23 mei 1985, 25 juni 1985.
- *Nieuw Kamper Dagblad* 20 juni 1985, 24 juni 1985, 25 juni 1985, 13 juli 1985, 26 juli 1985, 27 juli 1985, 23 september 1985, 6 december 1985.
- <https://www.youtube.com/watch?v=Ipe-k1XNhXw>.
- <https://www.top40.nl/artiesten-voor-afrika/samen-3-19838>.
- Interviews van Richard Boddeus met Ben Cramer op 13 oktober 2020, met Eduard Ehrhardt op 10 oktober 2020 en met Rinus van Warven op 19 oktober 2020.